

کودک و نوجوان ، دارای نیروی تحرک داخلی است که او را وادار میکند همه چیز را در ملک خود در آورد .

باید بدونان کودک کی بگوید کفان فهماند ، که آزادی هر انسان دائماً بر اثر آزادی دیگران به محدودیت می گراید . باید انسان از کودکی اندک اندک با چنین مفهومی آشنا شود ، و آنرا بیاموزد ، چقدر قوی ، این مفهوم خوب یاد گرفته میشود ، که مورد تجربه واقع شده باشد . ابتکار مری اعم از مسلم ، پدر ، مادر و محیط اجتماعی ، باید این باشد ، که آنچه را که می خواهد بدست پرورده خود بیامورد . با انسان خود جوش که در حکم ماشین خود کاری است پیونزده متصل سازد ، با این ترکیب کار و تحصیل بصورت واقعیت بخشیدن بتمامات در می آید ، و انسان آنها را دوست خواهد داشت .

بنابر این مسئله اجتماعی ساختن محیط پرورشی ، عبارت خواهد بود از اینکه همه فعالیت های کودک متضمن جنبه های تعاون و مساعدت بدیگران باشد ، بتدریج وزنه کفه تسلط بر دیگران کاهش خواهد یافت ، در نتیجه روابط بین فرد ، دیگران مشخص و معین خواهد شد ، شک نیست که این نوعیات اجتماعی که بظرف بزرگسالان بمنزله اجبار و فشار هستند ، در نظر کودک بدینسان جلوه گر نمیشوند چه از سطحی که بازنده گی وی بیگانه باشند ناشی نمیشوند ، و از مقررات یا نفوذی که ناشی از عظام پاداش و کیفر است فرسنگها فاصله دارند . در این صورت بجای اینکه روشهای تربیتی بصورت امرانه و خشن و بیگانه قیافه هولناک خود را به وی نشان دهند با چهره های آشنا گرم در ذهن وی قدم میگذارند چه وقتی دستورهای اخلاقی با احتیاجات و تمایلات تعاون انسان مرتبط باشد انسان با آغوش بآزاد آن استقبال خواهد کرد .

از سید محمد حسین شهریار

(از کلمات قصار مولی علی علیه السلام)

## نهان و عیان

تو با یاد خدا گر خود نکو داری نهانت را

خدا هم در رخ مردم نکو دارد عیانت را

بکار آنجهانت گر بدل اندیشه ای باشد

خدا را نیز اندیشه است کار اینجهانت را

میانت با خدا گر ملج باشد ، نامرادی نیست

خدا اصلاح خواهد داد با مردم میانت را